

Dopady činnosti Mezinárodní investiční banky v České republice

PSSI Report, Leden 2022
All rights reserved

Zack Kramer,
Zuzana Krulichová,
Simone Neads

Prague Security
Studies Institute

Obsah

Úvod	01
Čeští představitelé v orgánech MIB	02
Činnost MIB v České republice	02
Česká diskuze o členství v MIB	03
Klíčová ruští hráči napojení na MIB v České republice	05
Případová studie: Pilsen Toll	07
Na scénu vstupuje MIB	08
Cui bono?	10
Případová studie: Aircraft Industries	11
Kontroverze	11
Zapojení MIB	12
Neobvyklé investice	12
Motivace pro zapojení MIB do podnikání Aircraft Industries	13
Rozklíčování ambicí MIB v České republice	13

Úvod

Debata o českém členství v Ruskem ovládané Mezinárodní investiční bance (MIB) začala v roce 2014, když se ministrem financí stal Andrej Babiš. Naplno se pak rozhořela v roce 2019, kdy MIB přesunula své sídlo do Budapešti. Přestože Senát i mnozí experti volají po opuštění banky již několik let, a před činností banky varuje i Bezpečnostní informační služba, k žádnému viditelnému kroku směrem k odchodu z banky zatím nedošlo. Prague Security Studies Institute (PSSI) věří, že by nově vzniklá česká vláda měla tuto debatu znovu otevřít a podniknout nezbytné kroky k vystoupení z MIB.

Banka byla založena v roce 1970, mezi lety 1991-2012 ale nevykazovala žádnou činnost. MIB je nominálně registrovaná u OSN jako mezivládní organizace, primárně ji však ovládá ruská vláda (která přispěla 47 % splaceného kapitálu banky). Tato instituce naoko existuje proto, aby podporovala rozvoj a spolupráci mezi svými převážně středoevropskými a východoevropskými členskými státy (bývalými členskými státy RVHP). PSSI již dříve tvrdil, že MIB je v nejlepším případě prostředkem Ruska pro obcházení unijních sankcí, a v nejhorším případě nástrojem ruské ekonomické a finanční války.

Z naší analýzy výroční zprávy MIB za rok 2020 vyplývá, že aktivity banky neměly významný pozitivní dopad na ekonomický růst země nebo obchodní vztahy s dalšími členskými státy MIB, a to ani v celostátním měřítku, ani v rámci konkrétních odvětví.

Jediný viditelný dopad ekonomické činnosti MIB v zemi je negativní, především ve skandálních případech úvěru pro společnost Pilsen Toll. Naše zjištění ukazují, že české členství v MIB je v současnosti v nejlepším případě českou vládou pasivně tolerováno, a to i přes hojnou kritiku ze strany českých médií.

Podle Výroční zprávy MIB za rok 2020 byla Česká republika čtvrtým nejvýznamnějším přispěvatelem z hlediska splaceného kapitálu hned za Ruskem, Maďarskem a Bulharskem. ČR se na celkovém kapitálu podílela 9,87 %, což představuje částku 37,4 milionu eur. MIB poskytla jediný úvěr firmě se sídlem v České republice, již zkrachovalé společnosti Pilsen Toll, a to ve výši 50 milionů eur. Další úvěr banka poskytla firmě State Transport Leasing Company sídlící v Rusku, aby si na leasing mohla koupit letadla od v Česku sídlící firmy Aircraft Industries. MIB také poskytla záruky za menší úvěry řadě českých výrobních podniků, které vyvážejí do zemí eurasijského regionu, především do Běloruska. Banka rovněž emitovala na českém dluhopisovém trhu dluhopisy v celkové výši okolo 57,3 milionu eur.

Veškeré investiční aktivity MIB v České republice se zaměřovaly na ruské státní příslušníky se zájmy v okrajových a zastaralých oblastech tuzemského výrobního sektoru. Naše případová studie společnosti Pilsen Toll ukazuje, že významná část prostředků MIB směřujících do země skrze úvěr pro tuto firmu mohla být příjemci zpronevěřena.

Čeští představitelé v orgánech MIB

Zástupci České republiky v MIB jsou všichni vysoce postavenými úředníky ministerstva financí. Jsou o nich dostupné pouze omezené informace – z větší části jde o kariérní státní úředníky. Agendu MIB řeší primárně odbor pro mezinárodní vztahy ministerstva financí. Ministr financí je obvykle jmenován českým guvernérem MIB. Poslední ministryně financí Alena Schillerová se řadila k českým představitelům, kteří se o členství vyjádřili pozitivně, když ho hodnotila jako „výhodné a přínosné“ pro Českou republiku.¹ Za pozitivní považovala také přesun sídla do Budapešti, jelikož dle jejích slov bude banka povinna dodržovat nařízení EU týkající se sankcí.

Činnost MIB v České republice

MIB se zaměřila na podporu malých a středních podniků ve výrobním sektoru, které jsou většinou závislé na exportu do států Eurasijské unie. Až do případu Pilsen Toll vystupovala banka jako ručitel pro jiné bankovní úvěry a nepůjčovala českým firmám peníze přímo. Obvykle na projektu spolupracovala jedna banka v cílové zemi spolu s Československou obchodní bankou (ČSOB) na české straně. MIB se přitom zavázala, že v případě nesplacení bude úvěr kryt. Pro zprostředkování záruk byla často vybrána MIB, nikoli státní Exportní garanční a pojišťovací společnost (EGAP), která v České republice pojišťuje podnikatelská rizika. Když se protikorupční novináři z projektu Investigace.cz zeptali na celý proces přímo ČSOB, banka odmítla situaci komentovat.²

- ▶ Prvními firmami, kterým se MIB zaručila za exportní úvěr, byly POLIMAX Group a ENERGO CHOCEŇ, které společně vyvážely stroje na průmyslové chlazení do Běloruska.
- ▶ MIB se zaručila také za úvěr pro firmu MONT S.r.o., která vyvážela do Běloruska stroje na zpracování živočišného odpadu, nebo za úvěr pro Východočeské plynárenské strojírny, které do Běloruska vyvážely technologie na zkapalněný ropný plyn (LPG).
- ▶ Záruky za úvěr se týkaly také společnosti CINK Hydro-Energy vyvážející zařízení pro malé vodní elektrárny do Arménie.
- ▶ Server Investigace.cz zjistil, že společností nabídla spolupráci s MIB při sjednávání úvěrů sama ČSOB.³
- ▶ Potenciálně úmyslné nasměrování klientů ČSOB ke spolupráci s MIB s vědomím, že je to jediná banka, která je ochotná ručit za vysoce rizikové úvěry podnikům závislým na vývozu specializovaného průmyslového zboží do slabých a nestabilních postsovětských ekonomik, by mohlo představovat právně napadnutelné porušení fiduciární povinnosti ČSOB.

Přestože celkovým cílem MIB je zajistit udržitelný rozvoj a konkurenceschopnost ekonomik členských států, celkový trend v České republice ukazuje na výhradní podporu malých a středních výrobních podniků vyvážejících na trhy Eurasijské unie, a to i přes zvýšená obchodní a politická rizika. Přínos pro českou ekonomiku je tak zanedbatelný. Český export do zemí Eurasijské unie se v posledních letech pohybuje na úrovni 2,5 % celkového exportu. Do zemí EU přitom směřuje zhruba 85 % exportu.⁴

¹ „Schůze Poslanecké sněmovny, 5. března 2020“, Parlament České republiky, cit. 12. března 2021, <https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/041schuz/s041121.htm>.

² Hana Capova, „Ruská banka v Budapešti: Permanentní střet zájmů“, Investigace.cz, 16. července 2019, použito 10.03.2021, <https://www.investigace.cz/ruska-banka-v-budapesti-permanentni-stret-zajmu/>

³ Ibid.

Česká diskuze o členství v MIB

Navzdory rozhodnutí české vlády z roku 2017⁵ opustit obdobnou instituci, Mezinárodní banku hospodářské spolupráce (MBHS), a opakovaným výzvám Senátu⁶ k odchodu z MIB, nebyly zatím podniknuty žádné konkrétní kroky směřující k odchodu z těchto organizací. Bývalý ministr financí Ivan Pilný⁷ navrhl odchod z MIB kvůli reputačním a bezpečnostním rizikům spojeným s bankou.⁸ Ministerstvo financí se nicméně rozhodlo zůstat členem, i když bývalý předseda vlády Bohuslav Sobotka potvrdil, že je vláda k odchodu z MIB připravena, pokud by o to ministerstvo požádalo.⁹

Hlavním důvodem váhání jsou zřejmě obavy českých představitelů, že by Česká republika nemusela dostat kompenzaci za svůj podíl v bance. Obavy vychází z polské zkušenosti. Polsko opustilo MIB v roce 2000 a v době psaní této studie stále nedostalo za svůj podíl žádnou finanční kompenzaci. Diskuze o odchodu z MIB se točí kolem několika argumentů. Podle senátora Pavla Fischera, člena senátního výboru požadujícího odchod, banka slouží především ruským zájmům,¹⁰ což zjištění této zprávy spíše podporují. Členství znamená i to, že český investiční kapitál (pocházející od daňových poplatníků) je využíván – ať už přímo či nepřímo – k financování firem na mezinárodních sankčních seznamech, jako jsou Rosatom a Sberbank.

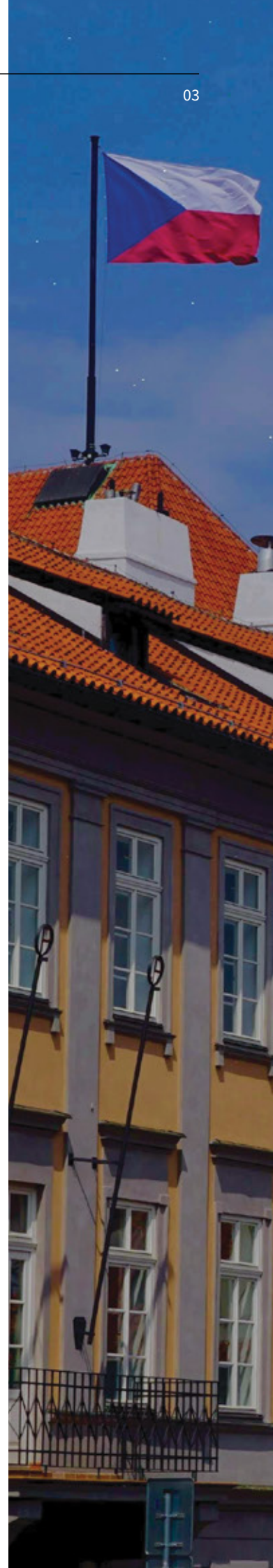
Představitelé americké vlády i českých zpravodajských služeb varovali Českou republiku ohledně bezpečnostních rizik spojených s MIB především ve spojitosti s aktivitami banky v odvětví jaderné energetiky. MIB a Rosatom, Ruskem vlastněná firma zaměřující se na jadernou energetiku, podepsaly v roce 2017 Memorandum o porozumění pro obecnou spolupráci.¹¹ Podle dohody pomůže MIB realizovat projekty Rosatomu, například výstavbu a údržbu jaderných elektráren v členských státech MIB.

⁴ „Where did the Czech Republic Export to in 2018?“, Atlas of Economic Complexity, použito 17. března 2021, <https://atlas.cid.harvard.edu/explore?country=59&product=undefined&year=2018&productClass=HS&target=Partner&partner=undefined&startYear=undefined>

⁵ Lukáš Prchal, „Šéf hradního odboru odmítl jednat o odchodu z postsovětských bank. Nejde prý o zásadní věc“, Deník N, 5. března 2021, <https://denikn.cz/575488/sef-hradniho-odboru-odmitl-jednat-o-odchodu-z-postsovetських-bank-nejde-pry-o-zasadni-vec/>

⁶ „Schůze bezpečnostního výboru: Senátoři chtějí vystoupení ČR z Mezinárodní investiční banky (18.09.2019)“, Senát Parlamentu České republiky, použito 10. března 2021, <https://www.senat.cz/zpravodajstvi/zprava.php?id=2808>

⁷ Lukáš Prchal, Jakub Zelenka, Jan Pavec, „Neveřejné dokumenty odhalují české působení v Ruskem ovládané bance. Peníze tečou firmám, které sledují tajné služby“, Deník N, 9. července 2020, <https://denikn.cz/395320/neverejne-dokumenty-odhaluji-ceske-pusobeni-v-ruskem-ovladane-bance-financuje-obchody-rosatomu-s-uranem/>

Ohlášený zájem Rosatomu účastnit se výstavby jaderné elektrárny v Dukovanech¹² zažehl několikaletou intenzivní debatu v českém Parlamentu o vyloučení Ruska z plánovaného tendru. K posunu v debatě došlo teprve po událostech ve Vrbětích.¹³ Podle českých tajných služeb existuje nebezpečí, že by Rusko mohlo zasahovat do rozhodovacích procesů. Podobný scénář se totiž odehrál ve Finsku, kde Rosatom aktuálně staví jadernou elektrárnu.¹⁴

Diskuze o českém členství v MIB i MBHS se v poslední době opět dostala do centra pozornosti. V roce 2020 byla během interpelací v Poslanecké sněmovně ministryně financí Alena Schillerová vyzvána, aby vysvětlila, proč je Česká republika členem MIB, a jaké kroky ministerstvo podniká směrem k opuštění MBHS. Ministryně členství v MIB hájila s tím, že jde o úspěšně reformovanou instituci, která naplňuje své cíle a aktivně pomáhá českým firmám. Naproti tomu MBHS podle jejích slov dostatečně efektivní není, a proto ministerstvo podniká kroky směřující k ukončení českého členství v organizaci. Alena Schillerová zopakovala, že vláda v současnosti odchod z MIB nezvažuje. Argumentovala tím, že banka prošla restrukturalizací a přestěhovala se do členského státu EU. Výzvy Senátu k opuštění MIB označila za „zpolitizované.“¹⁵

Na konci roku 2020 představitelé ministerstva financí navrhli zařadit odchod z obou bank na agendu plánovaných bilaterálních rozhovorů s Ruskem, ale tato žádost byla zamítnuta, údajně kvůli prioritizaci zásadnějších témat.¹⁶ Členové opozičních stran byly v minulém funkčním období sněmovny k MIB otevřeně kritičtí. Pirátská strana banku dokonce označila za bezpečnostní riziko.¹⁷ Poslanec za ODS Petr Beitzl opakovaně vznášel toto téma v rámci sněmovních interpelací.¹⁸ PSSI věří, že by nově jmenovaná vláda vedená Petrem Fialou, kde mají obě strany zastoupení, měla tuto otázku znovu otevřít.

⁸ Hana Čápková, et al., „Budapest – Welcoming Gateway to Europe for Russian Bank“, Investigace.cz, 18. července 2019, <https://www.investigace.eu/budapest-welcoming-gateway-to-europe-for-russian-bank/>

⁹ Lukáš Prchal, Jakub Zelenka, Jan Pavec, „Neveřejné dokumenty odhalují české působení v Ruskem ovládané bance. Peníze tečou firmám, které sledují tajné služby“, Deník N, 9. července 2020,

<https://denikn.cz/395320/neverejne-dokumenty-odhaluji-ceske-pusobeni-v-ruskem-ovladane-bance-financuje-obchody-rosatomu-s-uranem/>
¹⁰ „Schůze bezpečnostního výboru: Senátoři chtějí vystoupení ČR z Mezinárodní investiční banky (18.09.2019)“, Pavel Fisher.cz, 18. září 2019, <https://www.pavelfischer.cz/11192-schuze-bezpecnostniho-vyboru-senatori-chteji-vystoupeni-z-mezinarodni-investicni-banky>

¹¹ „IIB and Rusatom – International Network sign a memorandum of understanding for cooperation“, International Investment Bank, 19. června 2017, <https://iib.int/en/articles/mib-i-rusatom-mezhdunarodnaya-set-i-podpisali-memorandum-o-vzaimoponimanii-i-sotrudnichestve>

Klíčoví ruští hráči napojení na MIB v České republice

Image credits: Hrvoje Jelavic/PIXSELL

Igor Šamis

Igor Šamis se narodil v Petrohradě a později získal izraelské občanství. O jeho kariéře před rokem 2004 toho příliš nevíme. V tomto roce se objevil v memorandu jako partner „Midland Group“, kanadsko-rusko-ukrajinské investiční firmy.¹⁹ Poté se v roce 2008 stal majoritním vlastníkem společnosti Bummash, významného výrobce dřevozpracujících strojů se sídlem v ruském regionu jižního Uralu.²⁰ Údajně má mít blízko k ruskému prezidentu Vladimiru Putinovi,²¹ neexistují o tom ale jasné důkazy. Na seznamu 200 nejbohatších Rusů podle Forbesu se neobjevuje, což naznačuje, že jeho jmění nepřesahuje 400 milionů dolarů.²²

Šamisovo spojení s MIB souvisí s jeho akvizicí firmy Pilsen Steel v roce 2011, založením Pilsen Toll v roce 2012 a úvěry pro Pilsen Toll od MIB v letech 2015 a 2017. Případ Pilsen Toll může být ale součástí širšího trendu v rámci jeho podnikatelských aktivit.

V roce 2015 Šamis koupil za nezveřejněnou cenu chorvatského producenta hliníku TLM. Společnost TLM v tom samém roce zkrachovala poté, co Šamis nezískal úvěr na její záchranu. Společnost byla nakonec v roce 2017 dále prodána slovinské firmě Impol. Šamis se také v roce 2014 pokusil koupit hutní závody na pokraji krachu v Srbsku²³ a v Lotyšsku.²⁴ Z obou obchodů nakonec z neznámých důvodů sešlo. Šamis byl také zřejmě v roce 2020 zatčen ve Francii na základě chorvatského zatykače pro podezření ze zpronevěry v souvislosti s jeho působením v TLM. K dispozici je ale pouze jeden chorvatský zdroj, který potvrzuje jeho zatčení, neposkytuje ovšem žádné další detaily o případu.²⁵ Očekávalo se, že Šamis bude postaven před soud v Sideniku, městě, kde má TLM sídlo. Není ale jasné, jestli soud už začal.

Zdá se, že Šamisova podnikatelská strategie, zaměřená na metalurgické závody v potížích v postkomunistických zemích, spočívá v dočasném oddálení úpadku a oddálení uzavření výrobních zařízení zajištěním nových úvěrů. Poté se téměř nic nezmění, společnost nakonec stejně zkrachuje a Šamis ji rychle prodává dál. Ačkoliv nebyl Šamis odsouzen za zpronevěru, tyto obchodní praktiky ukazují spíše na dravé korupční praktiky než smůlu v podnikání.

¹² Lukáš Prchal, Jakub Zelenka, Jan Pavec, „Neveřejné dokumenty odhalují české působení v Ruskem ovládané bance. Peníze tečou firmám, které sledují tajné služby“, Deník N, 9. července 2020,

<https://denikn.cz/395320/neverejne-dokumenty-odhaluji-ceske-pusobeni-v-ruskem-ovladane-bance-financuje-obchody-rosatomu-s-uranem/>

¹³ Petr Tůma, "Czechmate? What's behind the downward spiral in Czech-Russian relations", New Atlanticist, May 14, 2021,

<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/czechmate-whats-behind-the-downward-spiral-in-czech-russian-relations/>

¹⁴ Lukáš Prchal, Jakub Zelenka, Jan Pavec, „Neveřejné dokumenty odhalují české působení v Ruskem ovládané bance. Peníze tečou firmám, které sledují tajné služby“, Deník N, 9. července 2020,

<https://denikn.cz/395320/neverejne-dokumenty-odhaluji-ceske-pusobeni-v-ruskem-ovladane-bance-financuje-obchody-rosatomu-s-uranem/>

¹⁵ Ibid.

Andrej Kozicin

Andrej Kozicin je ruský podnikatel sídlící v Jekatěrinburgu a vlastník Ural Metallurgical and Mining Company (UMMC), obrovského konglomerátu zaměřeného na měďařský průmysl. UMMC je také vlastníkem Aircraft Industries (AI), výrobce lehkých vrtulových letadel se sídlem v České republice. Společnost AI profitovala z úvěru, který MIB poskytla jednomu z jejích hlavních zákazníků, dopravní leasingové společnosti v Rusku, které pro AI představuje hlavní trh.

Ve srovnání s Igorem Šamisem je Kozicin typičtějším ruským oligarchou. S majetkem odhadovaným na 4,8 miliardy dolarů se řadí k 25 nejbohatším Rusům. Rakouská vláda ho jmenovala svým honorárním konzulem v Jekatěrinburgu, kde investoval značné prostředky do výstavby ortodoxních kostelů. Je také prezidentem místního hokejového klubu Avtomobilist²⁶ a obdržel několik státních ocenění od prezidenta Putina, včetně nedávné ceny za finanční podporu lokálního boje proti pandemii covidu-19²⁷. Tyto aktivity společně vykreslují obrázek podnikatele, který se snaží získat přízeň vlády, což je u takto majetných lidí v Rusku běžné. Kozicin podle agentury Reuters figuruje na seznamu Úřadu pro kontrolu zahraničních aktiv (OFAC) amerického ministerstva financí společně s dalšími lidmi považovanými za blízké Putinovi.²⁸

Nic nenavádí tomu, že by se Kozicin obzvláště zajímal o Aircraft Industries nebo o Českou republiku obecně. Pouze jednou mluvil o potenciálu pro vyšší využití lehké letecké dopravy v jižní Uralské oblasti poté, co UMMC koupila většinový podíl v AI.²⁹ Kozicin je ale jedním z důležitých hráčů v Putinově okolí, což je potřeba mít při posuzování vztahu MIB s Aircraft Industries na zřeteli.

¹⁶ Lukáš Prchal, „Šéf hradního odboru odmítl jednat o odchodu z postsovětských bank. Nejde prý o zásadní věc“, Deník N, 5. března, 2021, <https://denikn.cz/575488/sef-hradniho-odboru-odmitl-jednat-o-odchodu-z-postsovetckych-bank-nejde-pry-o-zasadni-vec/>.

¹⁷ „Resortní Tým Evropská Unie, Zahraničí, Obrana: První Podzimní Newsletter 2019“, Česká pirátská strana, použito 18. března 2021, <https://nalodeni.pirati.cz/news/msg/133/>.

¹⁸ „Petr Beitzl: Interpelace na ministra zahraničních věcí ve věci Mezinárodní investiční banka - zrušení našeho členství“, Občanská demokratická strana, 23. ledna 2020, <https://www.ods.cz/clanek/18663-interpelace-na-ministra-zahranicnich-veci-ve-veci-mezinarodni-investicni-banka-zruseni-naseho-clenstvi>.

¹⁹ „Informatsionnyy Memorandum k debyutnomu vypusku obligatsiy“, Midland Group, použito 13. března 2021, http://st.finam.ru/ipo/memorandum%5C1089_memomcm.pdf.

²⁰ „Igor Shamis: Na ‘Bummash’ my prishli s chetkim ponimaniyem, kakim zavod stanet v blizhayshem budushchem“, Svoedelo, 16. srpna 2008, <https://svdelo.ru/igor-shamis-na-bummash-my-prishli-s-chetkim-ponimaniyem-kakim-zavod-stanet-v-blizhajshem-budushchem/>.

²¹ Lucie Sýkorová, „Pilsen Steel? To je nešťastný případ, takový vřed kraje“, Neovlivní.cz, 29. března 2016, <https://neovlivni.cz/pilsen-steel-to-je-nestastny-pripad-takovy-vred-kraje/>.

²² „200 Bogateyshikh biznesmenov Rossii 2020“, Forbes, použito 14. března 2021, <https://www.forbes.ru/rating/397799-200-bogateyshikh-biznesmenov-rossii-2020-reyting-forbes>.

²³ „Ukrainian, Russian, Chinese, Indian, West European firms eye Serbian steel mill“, bne IntelliNews, 17. dubna 2012, <https://www.intellinews.com/ukrainian-russian-chinese-indian-west-european-firms-eye-serbian-steel-mill-367671175/?archive=intellinews>.

²⁴ „Investors from Russia and Ukraine may become buyers of Liepajas metalurgs“, Baltic News Network, 27. srpna 2014, <https://bnn-news.com/investors-russia-ukraine-buyers-liepajas-metalurgs-118438>.

²⁵ „Bivsi vlasnik sibenskog TLM-a uhicen u Francuskoj“, Jutarnji HR, 29. ledna 2020, <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/bivsi-vlasnik-sibenskog-tlm-a-uhicen-u-francuskoj-9910756>.

²⁶ „Andrei Kozitsyn“, Forbes, použito 14. března 2021, <https://www.forbes.ru/profile/andrei-kozitsyn>.

²⁷ Nina Kalina, „Putin nagradil gendirektora UGМК Andreyu Kozitsyna“, ura.ru, 12. února 2021, použito 14. března 2021, <https://ura.news/news/1052471622>.

²⁸ „FACTBOX-Russian individuals named on U.S. ‘Oligarch List’“, Reuters, 30. ledna 2018, <https://www.reuters.com/article/usa-russia-sanctions-list-idUKL8N1PP0SH>.

Případová studie: Pilsen Toll

S ohledem na deklarovanou misi MIB financovat projekty zaměřené na ekonomický rozvoj členských států, které mají významný pozitivní sociální, ekonomický a environmentální dopad, se případ Pilsen Toll s.r.o., který představuje dosud jedinou přímou investici v České republice, jeví jako zásadní selhání ve všech zmíněných záměrech. Úvěr pro Pilsen Toll se týká čtyř propojených společností: Pilsen Steel, Pilsen Estates, United Pilsen a samotné Pilsen Toll.

Pilsen Steel je hutní závod v Plzni. V době své největší slávy zaměstnával zhruba 1000 lidí ve výrobě oceli, litiny, klikových hřídelí, rotorů a komponentů turbín.³⁰ Podnik vznikl jako součást místních Škodových závodů v 19. století, v roce 2003 se vydělil do zvláštní entity, kterou v té době kupuje moskevská společnost United Heavy Machinery (OMZ). Společnost Pilsen Estates byla založena v roce 2007 jako samostatná právní entita, která vlastní pozemky okolo továrny, jež firmě Pilsen Steel pronajímá. V tomto období společnost pokračovala ve výrobě, ale značně se zadlužila, především po finanční krizi v letech 2008-2009.

Rusko-izraelský podnikatel Igor Šamis založil firmu United Pilsen registrovanou v Lucembursku a v roce 2011 skrze ni odkoupil od OMZ Pilsen Steel a Pilsen Estates za 126 milionů eur. 110 milionů eur pocházelo z úvěru od ruské státní banky Vněšekonombank (Banka pro rozvoj a zahraničně-ekonomické záležitosti, VEB), které dal Šamis do zástavy 100 % akcií Pilsen Steel jako záruku za poskytnutý úvěr.³¹ Ředitel MIB Nikolaj Kosov byl tehdy prvním místopředsedou Vněšekonombank, to ale nedokazuje, že je v případě přímo či nepřímo zainteresován.

Příjmy z úvěru ale neměla Pilsen Steel přímo k dispozici. Igor Šamis v roce 2012 založil Pilsen Toll, „tollingovou společnost“, která fungovala jako finanční odnož Pilsen Steel, půjčovala Pilsen Steel peníze ze skupiny úvěrů od Vněšekonombank za dodatečný úrok, prodávala společnosti suroviny a poté nakupovala hotové produkty k prodeji zákazníkům.³² Do konce roku 2012 byla ale Pilsen Steel v konkurzním řízení a výroba byla zastavena.

²⁹ „Russian miner UMMC buys 51 pct of Czech plane maker” Finance.cz, 2. června 2008, <https://www.finance.cz/zpravy/reuters/MTFH41497nL02531220-russian-miner-ummc-buys-51-pct-of-czech-plane-maker/>

³⁰ „Dolgovaya yama metallurgicheskogo giganta”, Radio Prague International, 21. února 2019, <https://ruski.radio.cz/dolgovaya-yama-metallurgicheskogo-giganta-8137985>

³¹ Hana Capova, „OpenLux: Rusové a Pilsen Steel”, Investigate.cz, 1. březn 2021, <https://www.investigace.cz/openlux-rusove-a-pilsen-steel/>

³² Taková „tollingová” struktura nepředstavuje sama o sobě v rámci těžkého průmyslu neobvyklou nebo nutně problematickou byznysovou praxi, vytváří ale prostor pro nekalé obchodní praktiky a daňové úniky.

Šamis ještě téhož roku odstoupil z funkce jednatele a v roce 2013 zřejmě VEB převzala kontrolu nad Pilsen Toll.

Pilsen Steel získala novou injekci kapitálu a do léta 2015 částečně obnovila výrobu, pak však dostala pokutu od České inspekce na ochranu životního prostředí, protože ve dvou případech porušila předpisy.³³ Není jasné, jakou míru kontroly si v tomto období nad Pilsen Steel a Pilsen Toll držel Igor Šamis, jasno není ani v jeho vztahu k VEB. V rozhovoru pro Kommersant v roce 2015 Šamis popřel, že by se Pilsen Steel dostala do vlastnictví VEB, zatímco VEB tvrdila, že má s panem Šamisem nedorozumění, které mohou souviset s původním úvěrem ve výši 110 milionů eur, který mu VEB poskytla skrze United Pilsen.

V rozhovoru pro magazín Neovlivní prohlásil v roce 2016 tehdejší hejtman Plzeňského kraje Václav Šlajs toto: „Co se v té firmě děje, vůbec nevíme. Máme informace jen o tom, že zaměstnanci mají strach, nesmí o své práci cokoliv říkat a část z nich raději odešla.“³⁴

Na scénu vstupuje MIB

V této neslavné fázi historie společnosti, koncem roku 2015, Mezinárodní investiční banka poskytuje společnosti Pilsen Toll největší půjčku v historii banky. Šamisova další metalurgická společnost, chorvatská TLM, mezitím koncem roku 2015 krachuje méně než šest měsíců poté, co ji Šamis ovládl. Šamis ji dále přeprořádá slovinské firmě. V prosinci roku 2015 došlo k podpisu dohody o úvěr pro Pilsen Toll ve výši 35 milionů eur. Tyto prostředky byly formálně určeny na podporu činnosti společnosti Pilsen Toll při správě finančních záležitostí provozu Pilsen Steel.

Není ale jasné, jaká část peněz byla na tyto účely skutečně použita, nebo jakou kontrolu měl Igor Šamis nad správou úvěru ve vztahu k VEB. Článek na webu Investigace.cz z března 2021 popisuje, jak mezi léty 2015 až 2017 Pilsen Steel dále vykazovala čisté ztráty, které se pohybovaly mezi 3 až 10 miliony eur ročně.

Pilsen Toll zůstávala v zisku. Za stejné období si přišla na zhruba 5 milionů eur, zřejmě díky kombinaci úroků z půjček zprostředkovaných společností Pilsen Steel a strategií, v rámci které společnost Pilsen Steel účtovala přehnané částky za suroviny a/nebo jí platila podstřelené ceny za hotové produkty. Zjevně šlo o záměrnou snahu vyhnout se ziskovosti v Pilsen Steel, a zároveň ji zajistit v Pilsen Toll.³⁵

³³ Lucie Sýkorová, „Pilsen Steel? To je nešťastný případ, takový vřed kraje“, Neovlivní.cz, 29. března 2016, <https://neovlivni.cz/pilsen-steel-to-je-nestastny-pripad-takovy-vred-kraje/>.

³⁴ Ibid.

³⁵ Hana Capova, „OpenLux: Rusové a Pilsen Steel“, Investigace.cz, 1. března 2021, <https://www.investigace.cz/openlux-rusove-a-pilsen-steel/>

- ▶ Z pozice vedoucí odborů v Pilsen Steel Ivanka Smolková dodává, že dost velkou částku firmě odčerpávalo takzvané nájemné, které se platilo sesterské společnosti Pilsen Estates, což byl jejími slovy „největší balvan a břemeno, co s sebou léta vláčíme.“ Smolková si všímá také toho, že i když ve firmě pracovala řadu let, nebyla si jistá, zda firmu vlastní VEB nebo Šamis, jaké mezi nimi existovaly vazby, nebo proč byla VEB vůbec ochotná půjčit Šamisovi peníze na koupi podniku.³⁶ Nebylo také jasné, zda zisky z Pilsen Tolls čerpá VEB, Šamis, nebo oba.
- ▶ I přes pokračující problémy Pilsen Steel v září roku 2017 MIB oznámila, že firmě poskytne další úvěr ve výši 15 milionů eur. Právě v tomto okamžiku se činnost MIB posouvá k jednoznačnému porušení fiduciární povinnosti. Vzhledem k pokračující ztrátovosti Pilsen Steel (i přes insolvenční a několikanásobnou reorganizaci), upadajícím vztahům mezi Pilsen Steel/Pilsen Toll a místními úřady,³⁷ a otevřeně predátorskému vztahu Pilsen Toll a Pilsen Steel, muselo být všem zainteresovaným finančním analytikům nebo účetním jasné, že je kolaps celé skupiny společností na spadnutí.
- ▶ Přesto byl však úvěr schválen, i když s menší publicitou, než jaká doprovázela první úvěr od MIB. Podnikání pokračovalo ve stejném duchu a v lednu 2019 strojírna Pilsen Steel opět ukončují výrobu. Do léta 2019 podaly společnosti Pilsen Steel, Pilsen Estates i Pilsen Toll návrh na konkurz poté, co VEB a další věřitelé definitivně odřízli firmy od dalšího financování.
- ▶ Ze začátku se zdálo, že bude popřena platnost pohledávky VEB, a že táhlá právní bitva mezi Pilsen Steel a jejími věřiteli bude nevyhnutelná.³⁸ V lednu 2020 Pilsen Steel propustila zhruba 500 zbývajících pracovníků výroby. Nadále zaměstnávala asi 50 pracovníků v administrativě, kteří se pravděpodobně podíleli na rozpouštění zbývajících aktiv společnosti a vypořádávání se s nároky řady věřitelů, včetně MIB a VEB.³⁹ Firmu koupila za nezveřejněnou (pravděpodobně symbolickou) cenu německá ocelářská skupina Max Aicher. Stále ale není jasné, jestli někdy dojde k obnovení výroby, nebo jestli se nový majitel obohatí o další stroje a závod permanentně uzavře.⁴⁰ Server Investigace.cz zjistil, že United Pilsen zůstává neporušená a jejím legálním vlastníkem je Denis Kotlyar, který v poslední době působil také jako jednatel Pilsen Toll.

³⁶ Jan Bukovský, „Ke dnu nás stáhly platby sesterské firmě, říká šéfka odboru Pilsen Steel Ivanka Smolková“, E15.cz, 23. ledna 2019, <https://www.e15.cz/rozhovory/ke-dnu-nas-stahly-platby-sesterske-firme-rika-sefka-odboru-pilsen-steel-i-vanka-smolkova-1355609>

³⁷ Lucie Sýkorová, „Pilsen Steel? To je nešťastný případ, takový vřed kraje“, Neovlivní.cz, 29. března 2016, <https://neovlivni.cz/pilsen-steel-to-je-nestastny-pripad-takovy-vred-kraje/>.

³⁸ Jaroslav Bukovský, „Insolvenční správce Pilsen Steel popřel většinu pohledávek“, E15.cz, 21. ledna, 2019, <https://www.e15.cz/byznys/prumysl-a-energetika/insolvenzni-spravce-pilsen-steel-poprel-vetsinu-pohledavek-1359869>

³⁹ „Závod Pilsen Steel uvolit 500 sotrudnikov“, 420ON.cz, 6. ledna 2021, <https://420on.cz/news/economics/58281-zavod-pilsen-steel-uvolit-500-sotrudnikov>

⁴⁰ Lenka Prokšová, „Novým majitelem zkrachovalých hutí Pilsen Steel je Max Aicher“, Deník.cz, 7. ledna 2021, https://plzensky.denik.cz/zpravy_region/novym-majitelem-zkrachovalych-huti-pilsen-steel-je-max-aicher-20200701.html

Cui bono?

Není jasné, do jaké míry MIB, VEB, Igor Šamis, Denis Kotlyar a další aktéři, kteří v posledních deseti letech sehráli roli v případě Pilsen Steel, z tohoto podnikání profitovali. Zdá se ale, že několik zainteresovaných osob bylo schopno úspěšně eliminovat rizika skrze oddělení spřízněných entit. Firma Pilsen Steel nesla takřka veškeré riziko plynoucí z podnikání i dluhovou zátěž, a zároveň vykazovala nejvyšší provozní náklady a co nejmenší podíl na zisku, aby příjmy mohly putovat dále skrze ostatní společnosti. V Pilsen Estates se shromažďovaly zisky. Firma ročně generovala zisk ve výši několika milionů eur takřka bez režijních nákladů, bez ohledu na ztrátovost a dluhové zatížení Pilsen Steel.

- ▶ Pilsen Toll vytvářela vlastní rentu prostřednictvím předražování materiálů, které prodávala Pilsen Steel, a podhodnocováním hotových produktů, které od Pilsen Steel kupovala. Pilsen Toll byla také určena jako příjemce úvěru od MIB, patrně proto, aby čerstvý kapitál nespadol do rostoucí dluhové díry v Pilsen Steel. Není jasné, kolik prostředků (pokud vůbec nějaké), skutečně někdy dorazilo do Pilsen Steel. Vypovídající je už to, že VEB i MIB byly ochotné půjčit značné finanční částky podniku, o jehož problémech věděly. Majitelé pečlivě nasměrovali prostředky z úvěrů do izolovaných útočišť pro zisky z podnikání (ze kterých se zisky zdá se vypařily), jen aby se pak celá rodina firem po krátkém čase zhroutila. Napovídá to tomu, že ani jedna z bank nepočítala s návratností nesplacených úvěrů. To platí především pro MIB, která se zapojila později než VEB, když už situace byla zoufalá. To by nasvědčovalo tomu, že MIB a VEB rovnou zamýšlely použít svůj přístup ke státním fondům k dočasnému zachování provozu společnosti Pilsen Steel, zatímco průběžně vyváděly zisky z podniku, dost možná skrze Igora Šamise a United Pilsen. O tomto mechanismu představitelé MIB a VEB pravděpodobně věděli a osobně z něj profitovali. Server Investigace.cz zjistil, že v roce 2017 byla bez vysvětlení přesunuta aktiva ve výši 100 milionů eur mimo účetnictví United Pilsen. Mohlo jít o výplatu zisků z Pilsen Toll a Pilsen Estates a peníze z úvěrů VEB/MIB.
- ▶ Může trvat roky, než se veřejnost dozví, co se s těmito penězi stalo, a jaká část z nich skončila u Igora Šamise, Denise Kotlyara a/nebo ji zinkasovali představitelé MIB a VEB. Zajímavé je, že i přes úplný krach jen pár let po zapojení MIB zůstává úvěr pro Pilsen Toll na stránce MIB v záložce realizovaných projektů jako jediný projekt v České republice. Okolnosti případu ukazují na mlžení, manipulace a korupci, která je po desetiletí spojená s ruskými podnikatelskými aktivitami ve střední a východní Evropě.

Případová studie: Aircraft Industries

Druhý úvěr MIB na podporu českého průmyslu byl nepřímý. MIB odsouhlasila úvěrový rámec ve výši 33 milionů dolarů ruské veřejné akciové společnosti State Transport Leasing Company (PJSC „GTLK“) na financování nákupu 11 turboprtulových letadel L-410 od české firmy Aircraft Industries. Úvěr byl bankou považován za „plně konzistentní“ s jejím mandátem. Údajně měl podporovat spojení a integraci ekonomik členských států s využitím historických vazeb Ruska a České republiky v tomto sektoru.⁴¹

V okamžiku poskytnutí úvěru v září 2017 byla společnost Aircraft Industries ze 100 % vlastněna firmou Russian Ural Mining and Metallurgy Company (UMMC), prodávala většinu letadel do Ruska a plánovala tam přesunout i výrobu.

Aircraft Industries

Společnost, která si několikrát prošla změnou názvu i vlastníka, je známá hlavně pro letoun L-410 Turbolet pro regionální dopravu, který od poloviny 70. let vyráběla pro potřeby Aeroflotu a později úspěšně vyvážela do dalších zemí.⁴² V té době byla společnost známá jako Let Kunovice. Po privatizaci v roce 1991 společnost vyměnila dva různé vlastníky, aniž by dosáhla výraznějšího komerčního úspěchu. V roce 2005 společnost kupuje česká firma Pamco a přejmenovává ji na Aircraft Industries. V roce 2008 ruská UMMC kupuje 51 % akcií, v roce 2013 pak získává zbylých 49 %. Společnost čelila zásadním finančním potížím, které v roce 2016 vrcholí návrhem na insolvenční řízení, nakonec ale dokázala závazky splatit dříve, než byl případ projednán.⁴³

Kontroverze

Společnost čelila v roce 2016 skandálu v souvislosti s přesunem výroby letadel do Ruska. Česká vláda podpořila modernizaci výroby téměř 20 miliony eur pod podmínkou, že výroba zůstane v Česku.⁴⁴ Ruská média ale přinesla informaci o tom, že se produkce téměř kompletně přesune do Ruska, kde sídlí nový vlastník.

Odbory Aircraft Industries vyhlásily stávkovou pohotovost kvůli nevyplaceným závazkům a potenciální ztrátě pracovních míst.⁴⁵ V té době zaměstnával závod v Kunovicích přes 1000 lidí. V reakci na stávkou se vlastníci vyrovnali se zaměstnanci a převážná část výroby zůstala v České republice. Nešlo o jediný skandál zahrnující Aircraft Industries. 10. listopadu 2011 se Karel Musela vloupal do budovy patřící společnosti, zastřelil dva členy dozorcí rady a pak i sám sebe.⁴⁶ Přesný motiv není znám, ale má se za to, že souvisel s nehodou, ze které si odnesl trvalé následky jeho bratr Pavel Musela – vlastník firmy Pamco a dříve také Aircraft Industries. Karel věřil, že pád jeho bratra z posedu byl pokusem o vraždu.⁴⁷

Pavel Musela a jeho společnost se také podíleli na ostře sledované dodávce zbraní.⁴⁸ Společnost Pamco vystupovala jako pseudo-lobbista rakouské zbrojovky Steyer, která prodala české vládě obrněná vozidla Pandur za vysoce nadsazenou cenu. I když podezření ohledně pokusu o vraždu a účasti na zkorumpovaných armádních zakázkách nemají žádnou přímou souvislost s MIB, pomáhají porozumět tomu, jací lidé byli ve vedení Aircraft Industries a jaké panovalo ve společnosti napětí.

⁴¹ „Lizing i kredity: sinergiya partnerstva GTLK i MIB“, GTLK.ru, 25. září 2017, https://gtlk.ru/press_room/news/lining-i-kredity-sinergiya-partnerstva-gtlk-i-mib

⁴² „Aircraft Industries a.s. History“, Let.cz, použito 17. března 2021, <http://www.let.cz/en/history.php>

⁴³ „Aircraft Industries doplatila 363 Korun, Insolvenční Řízení Skončilo“, IDNES.cz, 14. července 2016, https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/soud-ukoncil-insolvenzni-řízení-s-firmou-aircraft-industries-z-kunovic.A160714_123511_zlin-zpravy_ras

⁴⁴ „Tradiční česká letadla L-410 budou vyrábět Rusové. Odboráři z Kunovic se bouří“, Aktuálně.cz, 17. června 2017, <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/tradicni-ceska-letadla-l-410-budou-vyrabet-rusove-odborari-z/r~d2bf7b16527311e7b65b0025900fea04/>

Zapojení MIB

V roce 2017 poskytla MIB úvěr společnosti State Transport Leasing Company PJSC/STLK "GLTK" na nákup 11 letadel typu L-410. Tato státem vlastněná dopravní společnost založená v roce 2009 nakupuje dopravní prostředky, které pronajímá po celém Rusku, nejčastěji však v odlehlejších částech země. STLK se stala největším odběratelem letadel L-410. Za povšimnutí stojí, že jde o jedinou velkou leasingovou společnost v Rusku, na kterou západní země neuvalily sankce.⁴⁹ Společnost, ač je nominálně veřejně obchodována, je 100% vlastněná ministerstvem dopravy.

Neobvyklé investice

Původní investice společnosti Ural Mining and Metallurgical Company UMMC/UGMK do Aircraft Industries sklidila kritiku. AI se finančně nedařilo, letadlo L-410, které vyráběla, i výrobní infrastruktura byly značně zastaralé. Letadlo potřebovalo vylepšit kapacitu sedadel, hmotnost i dolet, aby dokázalo konkurovat moderním letounům. O modernizaci se firma pokoušela od roku 2010.⁵⁰ Výroba letounu nové generace L-410 NG ale začala až v roce 2018, dlouho po investici od UMMC.⁵¹

UMMC je strategickým partnerem Ural Works of Civil Aviation/Ural Civil Aviation Plant (UWCA/UZGA).⁵² Dá se tedy spekulovat o tom, že původní plán investice do AI počítal se získáním podílu ve společnosti a následným přesunem veškeré výroby do Ruska, kde by ji převzala UWCA. To se pravděpodobně nestalo ze dvou důvodů. Zaprvé, česká vláda požadovala splacení své investice, pokud by došlo k přesunu výroby.⁵³ Zadruhé, Rusko nedokázalo vyrobit ani nájit náhradu za motor pro letoun L-410.

V roce 2015 proběhla ruskými médii zpráva, že do roku 2020 bude připravena v Rusku vyrobená náhrada za motor pro L-410. I když mělo Rusko přístup k licencím na výrobu L-410, zůstávalo tedy v té době závislé na dovozu ze zahraničí. Tuto teorii potvrzuje i fakt, že UWCA se pokoušela najít v Rusku vyráběnou náhradu za motor jednoho z dalších modelů AI, L-610, ve snaze přesunout jeho výrobu do Ruska.⁵⁴

⁴⁵ „Výroba letadel v Kunovicích zůstane, ujišťuje vedení Aircraft Industries“, Aktuálně.cz, 15. září 2016,

<https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/vyroba-letadel-v-kunovicich-zustane-ujisti-vedeni-aircraft/r~3fd5423c7b2211e6bc7c0025900fea04/>

⁴⁶ „Klíčový svědek o pandurech nic nepoví, ochrnil při podivné nehodě na lovu“, IDNES.cz, 22. února 2010,

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/klicovy-svedek-o-pandurech-nic-nepovi-ochrnil-pri-podivne-nehode-na-lovu.A100222_081334_domaci_jw

⁴⁷ „Střelec z Kunovic věděl, koho zabije. Ostatní vyzýval k odchodu“, IDNES.cz, 11. listopadu, 2011,

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/strelec-z-kunovic-vedel-koho-zabije-ostatni-vyzyval-k-odchodu.A111111_103103_zlin-zpravy_sot

⁴⁸ „Secret Pandur Agreement: Bring the Politicians, We'll Pay“, IDNES.cz, 21. února 2010,

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/secret-pandur-agreement-bring-the-politicians-we-ll-pay.A100221_142541_domaci_abr

⁴⁹ „Lizing i kredity: sinergiya partnerstva GTLK i MIB“, GTLK.ru, použito 16. března 2021,

https://gtlk.ru/press_room/news/izing-i-kredity-sinergiya-partnerstva-gtlk-i-mib/

⁵⁰ „Výroba letadel v Kunovicích zůstane, ujišťuje vedení Aircraft Industries“, Aktuálně.cz, 15. září 2016,

<https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/vyroba-letadel-v-kunovicich-zustane-ujisti-vedeni-aircraft/r~3fd5423c7b2211e6bc7c0025900fea04/>

⁵¹ „Aircraft Industries a.s. History“, Let.cz, použito 17. března 2021, <http://www.let.cz/en/history.php>.

⁵² Vladimír Karnozov, „Kremlin Considers Relaunching L-610 Production“, Aviation International News, 24. října 2010,

<https://www.ainonline.com/aviation-news/air-transport/2019-10-24/kremlin-considers-relaunching-l-610-production>

⁵³ „Tradiční česká letadla L-410 budou vyrábět Rusové. Odboráři z Kunovic se bouří“, Aktuálně.cz, 17. června 2017,

<https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/tradicni-ceska-letadla-l-410-budou-vyrabet-rusove-odborari-z/r~d2bf7b16527311e7b65b0025900fea04/>

⁵⁴ Vladimír Karnozov, „Kremlin Considers Relaunching L-610 Production“, Aviation International News, 24. října 2010,

<https://www.ainonline.com/aviation-news/air-transport/2019-10-24/kremlin-considers-relaunching-l-610-production>

Motivace pro zapojení MIB do podnikání Aircraft Industries

Na základě načasování a okolností případu se zdá vysoce pravděpodobné, že MIB poskytla AI úvěr výhradně za tím účelem, aby se výroba v České republice udržela dost dlouho na to, aby mohla proběhnout modernizace, a aby pak mohla být kompletně přesunuta do Ruska, zcela v souladu s Putinovým záměrem získat nový, v Rusku vyráběný přepravní letoun. Původní investice od UMMC do této hypotézy také zapadá, protože díky ní byla korporace zcela kontrolována ruskými zájmy. Případ AI i případ Pilsen Toll ukazují, že úvěry MIB v České republice směřovaly k dobře situovaným ruským občanům a jejich zahraničním podnikatelským aktivitám spíše než k místním partnerům.

Rozklíčování ambicí MIB v České republice

Z našeho výzkumu a pozorování vyplývá, že k hlavním cílům působení MIB v České republice patří:

- ▶ Nasměrování prostředků MIB směrem k ruským obchodním zájmům, i pokud má banka důvod domnívat se, že úvěry budou nenávratné nebo dokonce zpronevěřené.
- ▶ Zajištění pokračujících dodávek specializovaných průmyslových komponent společností v Rusku a v zemích, které Rusko počítá ke svým spojencům (např. vývoz leteckých motorů do Ruska, vývoz strojů do Běloruska). Zapojení čeští exportéři obvykle čelí úpadku a vyrábějí zastaralé produkty.
- ▶ Získávání prostředků na českém trhu s dluhopisy od českých investorů za účelem posílení kapitálu MIB.
- ▶ Využívání prestiže českého členství jako prostředku legitimizace MIB jako žádoucí, relevantní a evropské instituce.
- ▶ Využívání MIB jako nástroje pro propagaci pokračujících „ekonomických vazeb“ mezi Ruskem a Českou republikou, i když jsou tyto vazby bezvýznamné z hlediska ekonomického dopadu na hospodářství obou zemí.

MIB může motivovat také to, že ruští představitelé mohou banku využívat k přístupu k zaměstnancům ministerstva financí a k volnému vstupu do schengenského prostoru. Případ společnosti Pilsen Toll také naznačuje, že představitelé MIB mohou profitovat z úplatků navázaných na neuvážené poskytování úvěrů v České republice. Nezvratné důkazy ale chybí.

Česko je členským státem MIB s nejvyšší úrovní příjmů na obyvatele, nejsilnějším výrobním sektorem ve střední Evropě a silnou pozicí v zahraničním obchodu vycházející ze stabilních unijních vazeb. Pro zemi tak neexistuje ekonomický důvod usilovat o silnější obchodní vazby s Ruskem a dalšími zeměmi Eurasijské unie. Pravděpodobným důsledkem pokračujícího členství České republiky v MIB bude více případů korupce a manipulace. Pro českou vládu, a především ministerstvo financí, je pokračování členství mezinárodní ostudou a velkým krokem zpět.

PSSI se domnívá, že neexistuje žádný přesvědčivý důvod pro setrvání České republiky v MIB. Čeští investoři, stejně jako investoři z dalších států EU, čelí materiálnímu, reputačnímu a národně bezpečnostnímu riziku, pokud prodlužují členství v organizaci, která se nezdá být ničím více než Moskvou kontrolovaným nástrojem pro přesun státních prostředků do rukou zkorumpovaných ruských soukromých zájmů. Banka navíc využívá svého nového sídla v Budapešti k obcházení unijních sankcí vůči Rusku.

